

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

LT

Nuomonė 01/2022

(pagal SESV 287 straipsnio 4 dalį)

dėl Komisijos pasiūlymo dėl
Reglamento dėl Europos
politinių partijų ir Europos
politinių fondų statuto ir
finansavimo

Turinys

	Dalis
Įvadas	01–04
Bendrosios pastabos	05–09
Konkrečios pastabos	10–49
Pasiūlymo finansinis poveikis ES biudžetui	10–11
Paskolos	12
Bendrasis finansavimas	13–15
Papildomi nuosavi ištekliai	16–19
Įnašai	20–27
Įnašai iš ES nepriklausančių šalių	20–24
Įnašai. Kitos pastabos	25–27
Dovanos	28–29
Pareiga teikti ataskaitas	30–32
Sankcijos	33–38
Referendumų kampanijų finansavimas	39–43
Politinės reklamos skaidrumas	44–47
Institucijos ir Europos Parlamento atsakomybė	48
Teisinės sistemos supaprastinimas	49
Priedas	
Pasiūlymo straipsnių ir mūsų pastabų nuorodos	

EUROPOS SAJUNGOS AUDITO RŪMAI,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 287 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą dėl Reglamento dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo,

atsižvelgdami į 2022 m. sausio 21 d. gautą Tarybos prašymą pateikti nuomonę,

atsižvelgdami į 2022 m. sausio 31 d. gautą Europos Parlamento prašymą pateikti nuomonę,

kadangi:

(1) Europos politinės partijos ir Europos politiniai fondai nėra Sąjungos įsteigtos įstaigos, kaip jos suprantamos pagal SESV 287 straipsnio 1 dalį, ir Audito Rūmai jų kaip tokių neaudituoja. Tačiau jie gauna finansavimą iš ES biudžeto, todėl pagal SESV 287 straipsnyje nustatytas sąlygas esame kompetentingi atlikti auditus remdamiesi dokumentų tikrinimu ir patikromis vietoje jų patalpose;

(2) lėšos, kurias Europos politinės partijos ir fondai gauna iš kitų nei ES biudžetas šaltinių, į mūsų audito apimtį automatiškai nepatenka. Tačiau, kadangi esama sąsajų tarp ES finansavimo ir finansavimo iš kitų šaltinių, mums atliekant auditą gali prireikti išnagrinėti ir pastaruosius;

(3) mūsų 2014 ir 2019 m. patikinimo pareiškimuose buvo nustatyta trūkumų, susijusių su Europos politinių partijų viešųjų pirkimų procedūromis ir netinkamų finansuoti išlaidų deklaracijomis;

(4) 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014¹ dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo įsigaliojo 2017 m. sausio 1 d. ir nuo tada buvo iš dalies pakeistas du kartus²;

---

¹ 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014.

² 2018 m. gegužės 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2018/673 ir 2019 m. kovo 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2019/493.

(5) pagal Reglamento nuostatą dėl peržiūros (38 straipsnis), Europos Parlamentas³ ir Europos Komisija⁴ pateikė atskiras ataskaitas dėl Reglamento Nr. 1141/2014 taikymo;

(6) 2021 m. lapkričio 25 d. Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą dėl Reglamento dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo⁵ (pasiūlymas), kuriuo bus pakeistas Reglamentas Nr. 1141/2014,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĘ:

---

³ 2021 m. spalio 26 d. Europos Parlamento pranešimas (A9–0294/2021) dėl Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo taikymo (2021/2018(INI)) ir po jo 2021 m. lapkričio 11 d. pateikta rezoliucija.

⁴ COM(2021) 717 *final*, 2021 11 23.

⁵ COM(2021) 734 *final*, 2021/0375 (COD), 2021 11 25.

Ivadas

01 Sutartyje⁶ nustatyta, kad Europos politinės partijos prisideda formuojant europinį politinį sąmoningumą ir reiškiant Sąjungos piliečių valią. Šiuo metu įregistruota dešimt Europos politinių partijų ir susijusių fondų⁷.

02 Bendra Europos politinėms partijoms skiriamas ES finansavimo suma laikui bėgant padidėjo nuo 6,5 milijono eurų 2004 m.⁸ iki 46 milijonų eurų 2021 m.⁹ Europos politiniams fondams skirtas finansavimas padidėjo nuo 5 milijonų eurų 2008 m. iki 23 milijonų eurų 2021 m. Dabartiniame reglamente nustatyta, kad 10 % metinio biudžeto paskirstoma po lygiai reikalavimus atitinkančioms partijoms, o likę 90 % paskirstomi proporcingai su partija susijusių Europos Parlamento narių skaičiui. Lėšos paskirstomos kaip išankstinis finansavimas.

03 Galutinė finansavimo suma nustatoma po to, kai išorės auditorius pateikia ataskaitą ir kai atitinkamai Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų institucija (Institucija) ir Europos Parlamento įgaliojimus suteikiantis pareigūnas atlieka kontrolę. Reikalavimus atitinkančios išlaidos apima susitikimų, konferencijų, personalo, tyrimų ir Europos Parlamento rinkimų kampanijos išlaidas. Institucija registruoja Europos politines partijas ir Europos politinius fondus ir gali taikyti sankcijas.

04 Remiantis Komisijos aiškinamuoju memorandumu¹⁰, pasiūlymu siekiama:

- padidinti Europos politinių partijų ir fondų finansinį gyvybingumą;
- palengvinti jų bendravimą su jų narėmis esančiomis nacionalinėmis partijomis, kad Europos politinėms partijoms būtų lengviau dalyvauti nacionalinėse su ES klausimais susijusiose kampanijose;
- užtaisyti likusias spragas, susijusias su finansavimo šaltiniais ir skaidrumu (visų pirma, dovanomis ir finansavimu iš ES nepriklausančių šalių);

---

⁶ Europos Sąjungos sutarties 10 straipsnio 4 dalis.

⁷ Šaltinis: Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų institucija.

⁸ Europos Parlamento tyrimų tarnyba: Europos politinių partijų statusas ir finansavimas pagal Reglamentą Nr. 1141/2014 (*ex post* vertinimas), p. 29–31.

⁹ 2021 m. Europos Parlamento biudžetas, p. 46.

¹⁰ COM(2021) 734 *final*, 2021/0375 (COD), 2021 11 25, p. 2.

- sumažinti pernelyg didelę administracinę naštą;
- padidinti teisinį tikrumą;
- atsižvelgti į besiformuojančią naują internetinių politinių kampanijų terpę, užsienio kišimosi pavojų ir duomenų apsaugos taisyklių pažeidimų vykdant politinės reklamos veiklą riziką.

Bendrosios pastabos

05 Kaip ir savo ankstesnėse nuomonėse¹¹ ir atsižvelgdami į savo įgaliojimus daugiausia dėmesio skiriame tiems aspektams, kurie gali daryti poveikį ES biudžetui, todėl nuomonės dėl tų pasiūlymo dalių, kurios daugiausia susijusios su politiniais sprendimais, neteikiame. Nepaisydami šios svarbios išlygos, manome, kad pasiūlymas iš esmės atitinka pagrindinius Komisijos nustatytus tikslus (žr. **04** dalį).

06 Palankiai vertiname tas nuostatas, kuriomis siekiama padidinti Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų finansavimo skaidrumą, pavyzdžiui, dovanų deramo patikrinimo mechanizmą.

07 Vis dėlto manome, kad pasiūlyme yra keletas trūkumų, susijusių su šiais klausimais:

- paskolos (žr. **12** dalį);
- bendrasis finansavimas (žr. **13–15** dalis);
- papildomi nuosavi ištekliai (žr. **16–19** dalis);
- ES nepriklausančių šalių narėmis esančių partijų ir organizacijų įnašai (žr. **20–24** dalis);
- kiti įnašai ir dovanos (žr. **25–29** dalis);
- sankcijos (žr. **33–37** dalis);
- Europos politinių partijų teikiamas nacionalinių referendumų kampanijų finansavimas (žr. **39–43** dalis) ir
- politinės reklamos skaidrumas (žr. **44–47** dalis).

08 Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad pasiūlymu Institucijai nustatomos papildomos pareigos, todėl jos vaidmuo taps sudėtingesnis.

---

¹¹ Audito Rūmai paskelbė dvi nuomones dėl Europos politinių partijų ir fondų finansavimo: [Nuomonę Nr. 1/2013](#) dėl Reglamento Nr. 1141/2014 ir [Nuomonę Nr. 5/2017](#) dėl 2018 m. gegužės 3 d. Reglamento dalinio pakeitimo.

09 Tolesniame skirsnyje teikiame konkrečias pastabas dėl pasiūlymo. **12, 37** ir **49** dalyse pakartojame savo ankstesnius siūlymus, į kuriuos dabartiniame pasiūlyme vis dar neatsižvelgta. **Priede** pateikiamos šios konkrečios pastabos ir atitinkamos nuorodos į siūlomus pakeitimus.

Konkrečios pastabos

Pasiūlymo finansinis poveikis ES biudžetui

10 Priede, kuriame pateikiama finansinė teisės akto pasiūlymo pažyma, pateikiama informacija apie poveikį Institucijos biudžetui dėl numatomų išlaidų, susijusių su vienu papildomu darbuotoju. Pažymime, kad Institucija savo biudžeto plano projekte pateikė didesnę sąmatą.

11 Komisijos pasiūlymo aiškinamajame memorandume teigiama, kad norint sumažinti Europos politinių partijų bendro finansavimo normą gali prireikti papildomų finansinių išteklių ir kad sprendimą kasmet turės priimti biudžeto valdymo institucija. Todėl pažymime, kad poveikis biudžetui yra neaiškus.

Paskolos

12 Europos politinės partijos ir fondai vis dažniau ima paskolas nuosavų išteklių poreikiams patenkinti¹². Tačiau, kaip jau nurodyta mūsų ankstesnėse nuomonėse, nors paskolos yra įtrauktos į „dovanų“ ir „įnašų“ apibrėžtis pagal 2 straipsnio 7 ir 8 punktus, nėra konkrečių nuostatų dėl paskolų kilmės ir sąlygų (žr. **05** dalį).

Bendrasis finansavimas

13 Pasiūlymo 20 straipsnio 4 dalyje numatyta dabartinę Europos politinių partijų bendrojo finansavimo iš nuosavų išteklių normą sumažinti nuo 10 % iki 5 %. Be to, pasiūlymu nustatoma nauja 0 % finansavimo iš nuosavų išteklių norma rinkimų į Europos Parlamentą metais. Komisija aiškina pasiūliusi šiuos pakeitimus visų pirma dėl to, kad mažos partijos susiduria su sunkumais rinkdamos lėšas ir kad taip būtų suderintos taisyklės su fondams taikomomis bendrojo finansavimo normomis.

14 Pažymime, kad bendrasis finansavimas iš ES biudžeto buvo padidintas nuo 75 % 2004 m. iki 85 % 2007 m., o nuo 2018 m. jis siekia 90 %¹³. Neteikiame pastabų dėl siūlomo padidinimo iki 95 %, nes tai yra politinio sprendimo klausimas. Remiantis

---

¹² Europos Parlamento tyrimų tarnyba: [Europos politinių partijų statusas ir finansavimas pagal Reglamentą Nr. 1141/2014 \(ex post vertinimas\)](#), p. 39.

¹³ Ten pat, p. 34.

neseniai Parlamento užsakytu tyrimu, šis padidinimas yra Europos politinių partijų sunkumų renkant lėšas atsvara ir juo užtikrinamas didesnis finansinis stabilumas, tačiau kartu kyla rizika, kad dėl jo dar labiau susilpnės ir taip silpni Europos politinių partijų tiesioginiai ryšiai su pilietine visuomene¹⁴.

15 Mūsų nuomone, siūlomas 100 % finansavimas rinkimų į Europos Parlamentą metais neatitinka bendrojo finansavimo koncepcijos, pagal kurią ištekčiai negali būti skiriami tik iš ES biudžeto. Todėl manome, kad minimalus įnašas turėtų būti mokamas iš Europos politinių partijų nuosavų išteklių pagal dabartines Finansinio reglamento nuostatas. Be to, dėl dviejų skirtingų bendrojo finansavimo normų per dvejus skirtingus metus gali būti sudėtinga perkelti nepanaudotus asignavimus į kitus metus.

Papildomi nuosavi ištekčiai

16 Šiuo metu Europos politinių partijų ir fondų įplaukų šaltiniai, išskyrus iš ES biudžeto gautas lėšas, gali būti tik įnašai arba dovanos. 2 straipsnio 9 punkte ir 23 straipsnio 13 dalyje siūloma nustatyti trečią įplaukų šaltinių, susijusių su partijos ar fondo ekonomine veikla, kategoriją, apibrėžiamą kaip „nuosavi ištekčiai“. Šie nuosavi ištekčiai negali viršyti 5 % partijos ar fondo metinio biudžeto.

17 Manome, kad terminas „nuosavi ištekčiai“, kuriuo apibrėžiamos tik iš ekonominės veiklos gaunamos papildomos pajamos, yra netikslus, nes praktiškai nuosavi ištekčiai jau egzistuoja (įplaukos iš įnašų ir dovanų). Todėl siūlome vartoti konkretesnį terminą, įskaitant pasiūlymo 23 straipsnio pavadinime.

18 Pasiūlymo 3 straipsnio 1 dalies g punkte nurodyta, kad Europos politinę partiją galima užregistruoti, jeigu ji nesiekia pelno. Yra rizika, kad tam tikra ekonominė veikla su tuo straipsniu gali būti nesuderinama. Todėl siūlome išvardyti ekonominę veiklą, kuri bus laikoma atitinkančia 3 straipsnio 1 dalies g punktą.

19 Siūlome įtraukti nuostatas, kuriomis siekiama išvengti rizikos, kad šie papildomi nuosavi ištekčiai bus surinkti siekiant apeiti įnašams ir dovanoms taikomas taisykles, ypač tas, kurios susijusios su pasiūlymo 23 straipsnyje nurodytomis didžiausiomis sumomis ir lėšų kilme.

---

¹⁴ Europos Parlamento užsakytas tyrimas: Edoardo Bressanelli „Towards a revision of the Regulation on the statute and funding of European political parties and foundations“, 2022 m. kovo mėn., p. 52.

Įnašai

Įnašai iš ES nepriklausančių šalių

20 Pagal dabartinį reglamentą Europos politinėms partijoms neleidžiama rinkti įnašų iš narėmis esančių partijų, kurių būstinė yra ne Europos Sąjungoje, kaip paaiškinta **24** dalyje.

21 Pagal pasiūlymo 23 straipsnio 9 ir 10 dalis, Europos politinės partijos ir fondai galėtų rinkti įnašus iš Europos Tarybai priklausančiose šalyse įsikūrusių narėmis esančių partijų. Siekiant apriboti užsienio subjektų kišimosi riziką, tokių įnašų vertė negali viršyti 10 % bendros įnašų vertės. Bendra įnašų vertė negali viršyti 40 % Europos politinės partijos ar fondo metinio biudžeto. Komisijos teigimu, šio pasiūlymo tikslas – stiprinti bendradarbiavimą su ilgalaikėmis narėmis, kurios remiasi tokiomis pat vertybėmis kaip ES. Europos Parlamentas nustatė, kad įvykus „Brexit’ui“ padidėjo poreikis persvarstyti įvairių kategorijų narystę partijose ir narystės mokesčių surinkimą¹⁵. Narėmis esančios partijos iš Jungtinės Karalystės dabar laikomos trečiųjų šalių narėmis ir pagal dabartinį teisinį pagrindą joms neleidžiama teikti įnašų.

22 Pagal pasiūlymo I priedą būtų reikalaujama, kad Europos politinės partijos ir fondai pateiktų deklaraciją, kad jie įsipareigoja užtikrinti, kad jų narėmis esančios partijos ar organizacijos laikytųsi ES sutarties 2 straipsnyje nurodytų vertybių¹⁶ (narės iš ES šalių) arba lygiaverčių vertybių (narės iš ES nepriklausančių šalių). Šis įsipareigojimas taip pat taptų papildoma registracijos sąlyga pagal 3 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 straipsnio 2 dalies d punktą.

23 Mūsų nuomone, pasiūlyme nėra priemonių, kuriomis būtų galima tinkamai sumažinti užsienio subjektų kišimosi riziką, susijusią su tuo, kad nariai, teikiantys įnašus ir turintys buveinę Europos Tarybai priklausančiose ne ES šalyse, gali kištis į Europos politines partijas. Praktiškai būtų sunku užtikrinti, kad tokie nariai laikytųsi 1 priede nurodytų lygiaverčių vertybių, nes vartojamas terminas yra labai platus ir aiškiai neapibrėžtas. Taip pat pažymime, kad leidimas teikti įnašus iš ES nepriklausančių šalių neatitinka kitos taisyklės, pagal kurią draudžiama priimti trečiosiose šalyse įsisteigusiu

¹⁵ 2021 m. spalio 26 d. Europos Parlamento pranešimo (A9–0294/2021) dėl Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo taikymo (2021/2018(INI)) 18 punktą ir po jo 2021 m. lapkričio 11 d. pateikta rezoliucija.

¹⁶ Pagarba žmogaus orumui, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises.

subjektų arba trečiųjų šalių asmenų, neturinčių teisės balsuoti Europos Parlamento rinkimuose, dovanas (žr. pasiūlymo 23 straipsnio 6 dalį).

24 Pasiūlymo aiškinamajame memorandume nurodomas 2020 m. lapkričio 25 d. Bendrojo Teismo sprendimas byloje T-107/19¹⁷, kuriame patvirtinama, kad ES nepriklausančios šalies partija nepatenka į reglamente pateiktą termino „politinė partija“ apibrėžtį, nes ji nėra (Sąjungos) „piliečių asociacija“ ir nėra „pripažinta pagal bent vienos valstybės narės įstatymus arba įsteigta jais remiantis“. Pasiūlymo 2 straipsnio 1 punkte pateikta politinės partijos apibrėžtis lieka nepakeista. Manome, kad, remiantis Sprendimu byloje T-107/19, narėmis esančių partijų, kurių buveinė yra ES nepriklausančiose šalyse, įnašai vis dar galėtų būti aiškinami kaip draudžiami.

Įnašai. Kitos pastabos

25 Skaidrumo sumetimais manome, kad informacija apie įnašus, gautus iš atskirų Europos politinės partijos ar fondo narių (fizinių asmenų), turėtų būti skelbiama viešai taip pat, kaip ir informacija apie įnašus, gautus iš narėmis esančių partijų ar organizacijų. Todėl siūlome į pasiūlymo 36 straipsnio 1 dalies f punktą įtraukti nuorodą į 23 straipsnio 11 dalį, deramai laikantis duomenų apsaugos taisyklių.

26 23 straipsnio 11 dalies antroje pastraipoje teigiama, kad 18 000 eurų per metus vienam nariui riba, nustatyta individualių narių įnašams, netaikoma, kai atitinkamas narys yra ir išrinktas Europos Parlamento, nacionalinio parlamento arba regioninio parlamento ar regioninės asamblėjos narys. Vienodo požiūrio sumetimais siūlome išbraukti 23 straipsnio 11 dalies antrą pastraipą.

27 Mūsų nuomone, 23 straipsnio 11 dalies pirmoje pastraipoje yra redakcinė klaida, nes joje turėtų būti daroma nuoroda į 9 ir 10 dalis, o ne į 8 ir 9 dalis.

Dovanos

28 Pasiūlymo 23 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad visais atvejais, kuriais dovanos vertė viršija 3 000 eurų, Europos politinės partijos ir fondai paprašo rėmėjų pateikti jiems tinkamai identifikuoti reikalingą informaciją. Tokią informaciją Europos politinės partijos ir fondai paprašyti pateikia Institucijai. 23 straipsnio 8 dalyje nurodyta, kad, jei Institucija turi pagrindo manyti, kad dovana buvo dovanota pažeidžiant Reglamentą, ji gali prašyti papildomos informacijos, kad galėtų dovanas patikrinti. Pagal 23 straipsnio

---

¹⁷ Žr. 2020 m. lapkričio 25 d. Bendrojo Teismo sprendimą byloje T-107/19.

3 dalį, šešis mėnesius iki rinkimų į Europos Parlamentą kas savaitę teikiamos ataskaitos apie dovanas ir susijusias išlaidas. Palankiai vertiname šias nuostatas, nes jomis siekiama padidinti dovanojimo skaidrumą.

29 Atkreipiame dėmesį į tai, kad 23 straipsnio 6 dalyje nurodyta, jog Europos politinės partijos ir fondai nepriima anoniminių dovanų ir įnašų. 23 straipsnio 5 dalyje nustatyta 3 000 eurų riba rėmėjams identifikuoti šio anonimiškumo draudimo neatitinka.

Pareiga teikti ataskaitas

30 Šiuo metu Europos politinės partijos ir fondai privalo teikti savo metines finansines ataskaitas ir aiškinamuosius raštus pagal valstybėje narėje, kurioje yra jų būstinė, taikomą teisę, taip pat pagal tarptautinius apskaitos standartus. Siekiant supaprastinti administracinę naštą ir sumažinti išlaidas, pasiūlymo 26 straipsnio 1 dalies a punktu panaikinama pareiga finansines ataskaitas teikti pagal tarptautinius apskaitos standartus.

31 Pažymime, kad Europos politinės partijos ir fondai teikia informaciją Europos Parlamentui, kad šis galėtų atlikti tinkamą kontrolę, kad išorės auditorius audituoja jų sąskaitas ir kad Institucija pateikia jiems standartinius informacijos apie dovanas ir įnašus teikimo šablonus.

32 Pritariame siūlomam 26 straipsnio 1 dalies a punktui, kuriuo bus sumažinta administracinė našta, tačiau pabrėžiame, kad svarbu toliau vykdyti kontrolę, kad būtų sumažinta finansinė rizika ES biudžetui. Neseniai pranešėme apie viešųjų pirkimų ir netinkamų finansuoti išlaidų, kurias deklaravo Europos politinės partijos, trūkumus¹⁸, kuriems reikia skirti daugiau dėmesio, ir manome, kad tokios išlaidos kelia didelę riziką.

Sankcijos

33 Pasiūlymo 30 straipsnio 4 dalies a punkte nurodyta, kad, nustačius kiekybiškai neįvertinamų pažeidimų, sankcijos taikomos kaip Europos politinės partijos ar fondo metinio biudžeto „fiksota procentinė dalis“. Pasiūlymo 30 straipsnio 4 dalies a punkto i–iv papunkčiuose pateikiamas procentinių dydžių intervalas, išsamiau neapibrėžiant

¹⁸ Žr. 2019 m. Audito Rūmų metinės ataskaitos 9.8 dalį ir 2014 m. Audito Rūmų metinės ataskaitos 9.11 dalį.

taikytinų taisyklių. Manome, kad nenuoseklu tame pačiame straipsnyje vartoti fiksuotos procentinės dalies sąvoką ir nurodyti procentinių dalių intervalus.

34 21 straipsnio 4 dalyje reikalaujama, kad Europos politinės partijos parodytų, jog jų narėmis esančios partijos savo interneto svetainėse nuolat skelbė informaciją apie paskutiniuose rinkimuose į Europos Parlamentą dalyvavusių jų kandidatų pasiskirstymą pagal lytis ir apie Europos Parlamento nariais tapusių jų atstovų pasiskirstymą pagal lytis raidą. Pasiūlymo 30 straipsnio 2 dalies a punkto ix papunktyje numatytos sankcijos už pirmiau minėto straipsnio nuostatų nesilaikymą. Siūlome geriau apibrėžti pareigą skelbti informaciją apie pasiskirstymą pagal lytis, nes žodžiu „nuolat“ aiškiai nepasakoma, kaip dažnai ši informacija turi būti naujinama.

35 Pasiūlymo 30 straipsnio 2 dalies a punkto vi papunktyje Komisija siūlo panaikinti dabartinio reglamento nuostatas, pagal kurias Institucijai leidžiama taikyti sankcijas už įstaigų, įgaliotų atlikti Europos Sąjungos bendrojo biudžeto lėšų gavėjų auditą ar patikras, metinėse finansinėse ataskaitose nustatytus netikslumus. Nors suprantame, kad šių nuostatų atsisakyta siekiant panaikinti pareigą skelbti metines finansines ataskaitas pagal tarptautinius apskaitos standartus, manome, kad tai apribotų auditų poveikį. Todėl siūlome palikti galimybę Institucijai taikyti sankcijas už audito įstaigų nustatytus netikslumus, įskaitant netikslumus, susijusius su metinėmis finansinėmis ataskaitomis, pateiktomis pagal valstybėje narėje, kurioje yra Europos politinės partijos ar fondo būstinė, taikomą teisę.

36 Siūlomame 30 straipsnyje dėl sankcijų nurodomi du skirtingi požūriai tais atvejais, kai partija arba fondas yra patekę į vieną iš Finansinio reglamento 136 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje:

- 30 straipsnio 1 dalies a punktas. Institucija nusprendžia pritaikyti sankciją – išbraukti Europos politinę partiją arba fondą iš registro;
- 30 straipsnio 2 dalies a punkto v papunktis. Institucija už kiekybiškai neįvertinamus pažeidimus skiria finansines sankcijas, kurios išsamiau nustatytos 30 straipsnio 4 dalies a punkto vi papunktyje: 50 % atitinkamos Europos politinės partijos ar fondo ankstesnių metų metinio biudžeto.

Mūsų nuomone, pasiūlyme turėtų būti paaiškinta, ar šios sankcijos yra sumuojamos.

37 Sankcijos už kiekybiškai įvertinamus pažeidimus (pavyzdžiui, už neteisėtas sumas, kurios gautos arba apie kurias nepranešta) vis dar neviršija 10 % Europos politinės partijos ar fondo metinio biudžeto (pasiūlymo 30 straipsnio 4 dalies b punktas), tačiau savo ankstesnėse nuomonėse rekomendavome šią viršutinę ribą panaikinti.

38 Pasiūlymu panaikinamas 3 mėnesių laikotarpis nuo Institucijos sprendimo išregistruoti Europos politinę partiją ar fondą iki sprendimo įsigaliojimo. Pagal 11 straipsnio 5 dalį, sprendimas įsigalioja nuo pranešimo apie jį momento. Sutinkame, kad šiuo pakeitimu prisidedama prie griežtesnės ES finansinių interesų apsaugos.

Referendumų kampanijų finansavimas

39 Europos politinių partijų lėšos gali būti naudojamos finansuoti kampanijoms, kurias Europos politinės partijos vykdo rengdamosi rinkimams į Europos Parlamentą, kuriuose jos arba jų nariai dalyvauja. Pagal dabartines taisykles neleidžiama finansuoti (tiesiogiai ar netiesiogiai) kitų partijų, visų pirma nacionalinių politinių partijų, ir Europos politinių partijų referendumų kampanijų. Pasiūlymo 24 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybė finansuoti referendumų kampanijas, jei jos susijusios su „Sąjungos sutarčių įgyvendinimu“.

40 Paprastai nacionalinės politinės partijos aktyviai dalyvauja referendumų kampanijose. Mūsų nuomone, būtų sunku atskirti referendumų kampanijų finansavimą nuo netiesioginio nacionalinių partijų finansavimo (siekiant padengti išlaidas, kurias tos nacionalinės partijos kitu atveju turėtų išleisti kampanijoms). Pagal pasiūlymo 25 straipsnį ir toliau draudžiama netiesiogiai finansuoti nacionalines partijas.

41 Be to, terminas „Sąjungos sutarčių įgyvendinimas“ nėra labai tikslus ir praktiškai būtų sunku nustatyti, kurios konkrečios referendumų kampanijos atitinka finansavimo reikalavimus.

42 Nacionaliniu lygmeniu rengiami referendumai reglamentuojami valstybių narių teisės aktais. Daugumoje valstybių narių neleidžiama finansuoti nacionalinių partijų ar politinių kampanijų iš užsienio šaltinių¹⁹.

43 Todėl manome, kad dėl sunkumų kontroliuoti 24 straipsnio 2 dalyje siūlomų išlaidų tinkamumą finansuoti nerekomenduojama leisti Europos politinėms partijoms finansuoti nacionalinių referendumų kampanijų.

---

¹⁹ 22 iš 27 valstybių narių draudžiama priimti dovanas iš užsienio subjektų. Šaltinis: Europos Parlamento Finansų generalinio direktorato užsakymu atliktas tyrimas „[Financing of political structures in EU Member States](#)“, 2021 m. birželio mėn., p. 17–18.

Politinės reklamos skaidrumas

44 Pasiūlymo 5 straipsnyje Europos politinėms partijoms nustatyta pareiga parengti politinės reklamos naudojimo politiką. Be to, Europos politinės partijos turės perduoti Institucijai informaciją apie kiekvieną politinę reklamą, kurią Institucija paskelbia saugykloje. Valstybės narės turės paskirti nacionalines reguliavimo institucijas, kad jos prižiūrėtų, kaip laikomasi šių reikalavimų, ir apie tai praneštų Institucijai.

45 Palankiai vertiname šio pasiūlymo tikslą – padidinti politinės reklamos skaidrumą. Tačiau manome, kad pasiūlymo 5 straipsnio 6 dalies nuostatos dėl nacionalinių reguliavimo institucijų dalyvavimo ir jų bendradarbiavimo su Institucija nėra pakankamai aiškios. Esama rizikos, kad kompetencijos sutaps, pavyzdžiui, politinės reklamos politikos ir informacijos apie politinę reklamą perdavimo kontrolės srityje. Siūlome peržiūrėti kiekvienos atitinkamos kontrolės įstaigos atsakomybę.

46 Pasiūlymo 5 straipsnio 1 ir 5 dalyse reikalaujama, kad Europos politinės partijos laikytųsi būsimo reglamento dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo (dar nepriimto) nuostatų²⁰, visų pirma tais atvejais, kai Europos politinės partijos naudoja atrankiojo adresavimo ar amplifikacijos metodus, susijusius su asmens duomenų tvarkymu, arba naudojami reklamos paslaugomis.

47 Neteikiame konkretesnių pastabų dėl šių nuostatų, nes jos siūlomos kitame reglamente. Tačiau atkreipiame dėmesį į tai, kad Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas paskelbė nuomonę²¹ dėl Reglamento dėl politinės reklamos atrankiojo adresavimo, kurioje rekomenduoja visiškai uždrausti mikroadresavimą politiniais tikslais ir uždrausti tikslinę reklamą, grindžiamą ekstensyviu sekimu.

Institucijos ir Europos Parlamento atsakomybė

48 Kontrolės pareigas bendrai vykdo Institucija ir Europos Parlamento leidimus suteikiantis pareigūnas. Pasiūlymo 32 straipsnio 3 dalyje reikalaujama, kad jie reguliariai keistųsi nuomonėmis ir informacija, susijusiomis su šio reglamento aiškinimu

²⁰ COM(2021) 731 *final*, 2021 11 25.

²¹ 2022 m. sausio 20 d. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas pateikė [Nuomonę Nr. 2/2022 dėl pasiūlymo dėl reglamento dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo](#).

ir įgyvendinimu. Nors palankiai vertiname šį papildymą, manome, kad pasiūlyme nepakankamai atsižvelgiama į atsakomybės dubliavimosi ir kontrolės spragų riziką:

- Institucijai suteikta kompetencija yra ribota: 28 straipsnio 6 dalyje aiškiai nenurodyta, kad Institucija yra įstaiga, įgaliota atlikti būtinas patikras ir patikrinimus vietoje;
- neaiškus Institucijos ir Europos Parlamento atsakomybės pasidalijimas: pasiūlymo 34 straipsnio 1 dalyje (redakcijoje anglų k.) nustatyta, kad Europos politinės partijos ar fondo išregistravimo atveju „jie“ susigrąžina Sąjungos finansavimą;
- nėra jokie konkretaus kontrolės vykdymo dažnumo: 7 straipsnio 2 dalyje ir 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Institucija „reguliariai“ tikrina, ar registruotos Europos politinės partijos ir fondai ir toliau laikosi registracijos sąlygų ir valdymo nuostatų;
- panaši dviejų įstaigų atsakomybė už kontrolę: 20 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, numatyta, kad Europos Parlamento leidimus suteikiantis pareigūnas nustato paraiškų dėl Europos politinių partijų finansavimo teikimo sąlygas. 21 straipsnio 3 ir 4 dalyse reikalaujama, kad Europos politinės partijos kartu su paraiškomis dėl finansavimo Europos Parlamentui pateiktų išsamią informaciją apie politines programas ir logotipus, taip pat pasiskirstymą pagal lytis. Pagal 30 straipsnio 2 dalies a punkto viii ir ix papunkčius, Institucija turi teisę taikyti sankcijas, jei mano, kad šių reikalavimų nesilaikoma.

Teisinės sistemos supaprastinimas

49 Į pasiūlymą ir Finansinį reglamentą įtrauktos konkrečios nuostatos dėl Europos politinių partijų ir fondų finansavimo²². Be to, pasiūlyme pateikiamos nuostatos dėl politinės reklamos, kuri taip pat bus reglamentuojama nauju reglamentu dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo²³. Šis naujas reglamentas dar nepriimtas. Pakartojame savo ankstesnę nuomonę, kad, sumažinus teisės aktų skaičių, siekiant išvengti galimo taisyklių sutapimo, teisinė sistema taptų paprastesnė.

²² 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių.

²³ COM(2021) 731 *final*, 2021 11 25.

Šią nuomonę Audito Rūmai priėmė Liuksemburge 2022 m. balandžio 7 d.

Audito Rūmų vardu

Handwritten signature of Klaus-Heiner Lehne in black ink, consisting of the initials 'K-H' followed by a stylized 'Le'.

Klaus-Heiner Lehne

Pirmininkas

Priedas

Pasiūlymo straipsnių ir mūsų pastabų nuorodos

Pasiūlymo straipsnis	Konkreiti pastaba	Audito Rūmų nuomonės dalis
2 (1)	Įnašai	24
2 (7), 2 (8)	Paskolos	12
2 (9)	Papildomi nuosavi ištekliai	16
3 (1) (e), 3 (2) (d)	Įnašai	22
3 (1) (g)	Papildomi nuosavi ištekliai	18
5	Politinės reklamos skaidrumas	44
5 (1)	Politinės reklamos skaidrumas	46
5 (5)	Politinės reklamos skaidrumas	46
5 (6)	Politinės reklamos skaidrumas	45
7 (2)	Institucijos ir Europos Parlamento atsakomybė	48
11 (1)	Institucijos ir Europos Parlamento atsakomybė	48
11 (5)	Sankcijos	38
20 (1)	Institucijos ir Europos Parlamento atsakomybė	48
20 (4)	Bendrasis finansavimas	13
21 (3)	Institucijos ir Europos Parlamento atsakomybė	48
21 (4)	Institucijos ir Europos Parlamento atsakomybė ir taikomos sankcijos	34, 48
23	Papildomi nuosavi ištekliai	17, 19
23 (3)	Dovanos	28
23 (5)	Dovanos	28, 29
23 (6)	Įnašai ir dovanos	23, 29
23 (8)	Dovanos	28
23 (9), 23 (10)	Įnašai	21
23 (11)	Įnašai	25, 26, 27

Pasiūlymo straipsnis	Konkrety pastaba	Audito Rūmų nuomonės dalis
23 (13)	Papildomi nuosavi ištekliai	16
24 (2)	Referendumų kampanijų finansavimas	39, 43
25	Referendumų kampanijų finansavimas	40
26 (1) (a)	Pareiga teikti ataskaitas	30, 32
28 (6)	Institucijos ir Europos Parlamento atsakomybė	48
30 (1) (a), 30 (2) (a) (v), 30 (4) (a) (vi)	Sankcijos	36
30 (2) (a) (vi)	Sankcijos	35
30 (2) (a) (viii)	Institucijos ir Europos Parlamento atsakomybė	48
30 (2) (a) (ix)	Institucijos ir Europos Parlamento atsakomybė ir taikomos sankcijos	34, 48
30 (4) (a)	Sankcijos	33
30 (4) (b)	Sankcijos	37
32 (3)	Institucijos ir Europos Parlamento atsakomybė	48
34 (1)	Institucijos ir Europos Parlamento atsakomybė	48
36 (1) (f)	Įnašai	25

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis pasiūlymu ir mūsų pastabomis.